

ДОТРИМАННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ АДВОКАТАМИ ПРИ СПІЛКУВАННІ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

*Нікітенко А. В.,
здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»
Навчально-наукового інституту економіки,
управління, права та інформаційних технологій
Науковий керівник – Осташова В. О.
кандидат юридичних наук, доцент*

Адвокатська діяльність розвивається з досить швидкими темпами і цьому сприяють соціальні мережі. Завдяки ним вони висловлюють думку стосовно політики, реформ, нормативних актів, тим самим публічно виявляють своє ставлення до цих питань.

Деонтологічна сторона життя та діяльності адвокатів регламентується Законом України «Про адвокатуру та адвокатська діяльність» від 05 липня 2012 р., в якому закріплено основні принципи їх роботи, встановлено обов'язок дотримуватися правил адвокатської етики, визначено види відповідальності за порушення зазначених у акті вимог [1]. Згодом унормування етики спілкування адвокатів України у Інтернеті з'явилося з новою редакцією Правил адвокатської етики від 09.06.2017 р. В яких були чітко зазначені критерії адвокатів, якими вони мають володіти [2].

Саме внесення змін до правил поведження адвокатів в інтернеті заклало фундамент активним дискусіям, щодо вірності та правильності цих змін. Кожен з адвокатів має свою точку зору щодо цього питання, але все ж таки кожен зробив свій висновок.

Соціальні мережі характеризуються не лише наявністю великої кількості позитивних можливостей для адвокатів, але й не меншою кількістю загроз.

Прикладом може бути резонансна справа Саєнко-Левченко, яка набула великого розголосу в країні. Але не менш відомим у цій справі був адвокат Д. С. Семеха, котрий у своєму пості досить не етично висловив свою думку стосовно полтавського суду. Відповідно до ст. 43 Правил адвокат не повинен залишати без уваги порушення закону, нетактовне і зневажливе ставлення суду та інших учасників процесу до свого клієнта. Нажаль, цей адвокат взагалі не дотримався цих правил. Пост Д. С. Семехи формує негативне ставлення до судової системи та підриває авторитет інституту адвокатури.

Присутня напруга була і в сумнозвісній справі Зайцевої і Дронова у Харкові, де в результаті ДТП загинуло шість осіб: «У справі #ЗайцеваДронов пройшло більше 60 судових засідань та більше 2 років до першого (але, нажаль, не останнього) вироку. Тут, мабуть, прагнуть перевищити взяту висоту та піти на рекорд». Цей текст містить велику кількість оціночних суджень, з якими ми можемо не погоджуватися, але на які адвокат безперечно має право. Проте, порушення етичних норм адвокатом – це не лише використання лайливих слів, а й, наприклад, прояв нестриманості і некоректності (ст. 45 Правил).

Адвокат не є пасивним спостерігачем, він є творцем національної

політики. Звичайно, участь в обговоренні законопроектів не може бути не присутня в сторінках адвокатів.

Наприклад, досліджуючи сторінку голови Ради адвокатів м. Києва І. В. Рафальської, можна засвідчити про небайдужість автора до професійних питань, наприклад, змін у законодавстві, до проблем столиці, до діяльності органів державної влади.

Керуючий партнер адвокатського об'єднання «Barristers» О. С. Шевчук напевно через надмірну зайнятість, не є надто активним дописувачем на своїй сторінці у Facebook. Але О. С. Шевчук інколи у соціальних мережах проявляє агресивність, порушуючи норми адвокатської етики.

Колега О. С. Шевчука та партнер того ж адвокатського об'єднання «Barristers» І. С. Новіков є напрочуд активним дописувачем у соцмережах. Під його постами у Facebook завжди точаться серйозні баталії, зважаючи на багатонаціональність коментаторів та різність їх політичних уподобань. Проте сам автор ніколи не вступає у полеміку, чим, на нашу думку, тільки виграє. Сам пан Новіков говорить, що доводити щось комусь – це його робота, яку він здійснює у залі суду, а топу поза його стінами не вважає за потрібне витратити свої сили.

24 грудня 2019 р. гучний скандал розгорівся навколо адвоката Юлії Кузьменко, яку звинувачують у причетності до вбивства журналіста Павла Шеремета, В. В. Добоша. Останній не стримав емоцій та бурхливо, з використанням лайливих слів на адресу правоохоронних органів та суддів, відреагував на судові рішення. При цьому в численних інтерв'ю, які давав адвокат, він не жалкував про висловлені образи. Аналіз контенту сторінки В. В. Добоша у мережі Facebook свідчить про вміння автором керувати своїми емоціями при формуванні постів та коментарів у обговоренні.

Адвокатські спільноти також присутні мережі Facebook. Найпопулярнішою та найчисельнішою є неформальна група «Рада адвокатів України», адміністратором якої є згадувана вище І. В. Рафальська. Вона налічує майже 54,5 тис. підписників. Кожного дня в ній публікується близько 60 нових постів.

Фахівці вважають, що в Україні наразі мало якісних юридичних профілів у соціальних мережах. Відповідальні за їх ведення економлять на SMM-фахівцях, покладаючись на власні трудові ресурси, не звертаються за допомогою у професійній розкрутці та наповненні високоякісним контентом. Етика ж спілкування адвокатів часто не відповідає нормам професійної етики.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 01.04.2020).

2. Правила адвокатської етики затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року від 09.06.2017 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf (дата звернення: 01.04.2020).